

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

Public Participation in community development of Namkrachai Village,
Phawong Sub-district, Songkhla District, Songkhla Province

ไตรทศ कुनियाจ^{1*} และวิวัฒน์ ฤทธิมา²

Traitot Kuni_art^{1*} and Wiwat Rittiwa²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ, วิทยาลัยการจัดการ เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹ Master of Public Administration Program in Management, Faculty of Humanities and Social Sciences, Taksin University.

² รักษาการแทนผู้อำนวยการ, วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยทักษิณ

² Acting Assistant Director, College of Management for Development, Taksin University.

* Corresponding author, E-mail: traitotkuniart@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้ที่อาศัยในหมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t – test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีส่วนร่วมในระดับมากและสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมพัฒนา หมู่บ้านน้ำกระจาย

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the level of public participation in community development of Namkrachai Village, Phawong Sub-district, Songkhla District, Songkhla Province; 2) to compare the level of the public participation in community development as classified by the subject's gender, age, educational level, and occupation. The sample for the study included 400 people of Namkrachai Village, Phawong Sub-district, Songkhla District, Songkhla Province. Descriptive statistics used in data analysis were percentage, arithmetic mean, standard deviation, t - test, F - test and one - way ANOVA with LSD comparison.

The results of the study revealed that the level of public participation in community development of Namkrachai Village was found at a high level, specifically, when considering each aspect, the aspect in relation to the participation in benefits was rated at a high level, followed by the aspects rated by the subjects at a high level, including the aspects of decision-making, and cooperation, respectively. These were followed by the aspect of evaluation, which was rated at a low level by the subjects. Based on the results from the tests of hypotheses, it was shown that there were statistically significant differences in the level of participation in community development of Namkrachai Village among the subjects with different gender, age, educational level, and occupation at a significant level of 0.05

Keywords: Participation in community development, Namkrachai Village

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการบริหารที่รัฐบาลกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงานเพื่อแก้ไขปัญหาและให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบัน มี 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบลและการปกครองรูปแบบพิเศษ ประกอบด้วยกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีความหมายและหลักการสำคัญคือการปกครองของประชาชนโดยประชาชน เพื่อประชาชน ซึ่งมีลักษณะสำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการปกครองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น (Decentralization) โดยให้ท้องถิ่นต่างๆเป็นผู้ดำเนินการปกครองที่มีอิสระพอสมควรโดยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเองทั้งในด้านการเมือง (political) และการบริหาร (Administration) การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นระบบการปกครองที่ยอมรับกันว่าเป็นรากแก้วของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ถึงการปกครองระดับท้องถิ่นด้วยตนเองซึ่งจะส่งผลให้เกิดองค์ความรู้และความสามารถที่จะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครอง

ระดับชาติต่อไปและสิ่งเหล่านี้ถือเป็นภารกิจสำคัญของรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยที่จะต้องร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นให้มากขึ้นเพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชาติ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นไว้ว่า ในการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไว้ (สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2557)

ส่วนการบริหารการปกครองท้องถิ่นเป็นการบริหารงานรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากการบริหารงานหรือองค์กรใดๆ ก็ตามไม่ว่าจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานหรือองค์กรนั้นๆ เทคนิคหรือวิธีการที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายก็คือใช้วิธีประสานงานและการควบคุมเพื่อให้กระบวนการดำเนินงานการใช้คน การใช้เงินและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตามการประสานงานและการควบคุมจะต้องตั้งอยู่บนหลักประโยชน์ร่วมกันเพื่อช่วยให้เกิดความประหยัดลดความขัดแย้ง เกิดความเข้าใจร่วมกันในการทำงานด้วยเหตุนี้ การบริหารงานท้องถิ่นจึงได้พยายามที่จะส่งเสริม สนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามหลักที่ว่าคนในท้องถิ่นย่อมจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีที่สุดในอดีตประชาชนมีบทบาทน้อยในการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง แต่หลังจากที่มีการเรียกร้องประชาธิปไตยในกลุ่มของประชาชนมากขึ้นบทบาทของประชาชนหรือผู้นำชุมชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมกับการปกครองท้องถิ่นหรือการบริหารจัดการในการพัฒนาชุมชน ให้เกิดความเข้มแข็งเริ่มปรากฏชัดเจนตามลำดับและจะเห็นได้จากในปัจจุบัน ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้านการพัฒนา เศรษฐกิจสังคม และการเมืองการปกครองในชุมชนหรือท้องถิ่นตนเองมากขึ้นกว่าในอดีต

แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจ ในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการ ปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน แนวโน้มของระบอบประชาธิปไตยซึ่งกำลังดำเนินไปในทุกวันนี้ การเพิ่มขึ้นของการให้มีการบริหารมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของรัฐบาลกลายเป็นนิยามของประชาธิปไตย ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายหรือเป็นสิ่งที่ต้องกระทำก่อนการตัดสินใจของรัฐบาลรวมทั้ง ยังถือเป็นเงื่อนไขที่จะต้องจัดให้มีก่อนการพิจารณาให้ทุนในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศของธนาคารโลกและธนาคารอื่นในภูมิภาค นอกจากภาครัฐแล้ว บริษัทเอกชนจำนวนมากได้ดำเนินโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจเกี่ยวกับการหาที่ตั้งโครงการ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม หรือการเยียวยาแก้ไขแก่ผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อให้โครงการที่จะจัดทำขึ้นได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากประชาชนอย่างแท้จริง (สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2557)

ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนแต่ละหมู่บ้านเป็นอย่างมากโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนการพัฒนา เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามผลและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ฯลฯ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนกำลังเป็นกระแสที่

ได้รับความสนใจจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างต่อเนื่องที่ผ่านมาพบว่าอุปสรรคและปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจที่สำคัญประการหนึ่งก็คือประชาชนขาดความสนใจหรือขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะปรับปรุงรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเป็นประชาธิปไตย มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ในจิตสำนึกด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านน้ำกระจายยังอยู่ในระดับที่ต่ำ สังเกตได้จากการขาดประชุมประชาคมประจำเดือนในแต่ละเดือนซึ่งเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในหมู่บ้านได้นำเสนอปัญหาหรือข้อมูลในทุก ๆ ด้านของหมู่บ้าน ในทุกเดือนที่มีการประชุม การเข้าร่วมประชุมของประชาชนในหมู่บ้านยังมีจำนวนเฉลี่ยต่อครั้งแค่ 100-200 คนเมื่อเทียบสัดส่วนของประชาชนในหมู่บ้านที่มีทั้งหมด 9,369 คน จำนวนผู้ที่มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประชาคมประจำเดือนมีเพียง 10 กว่าเปอร์เซ็นต์เท่านั้น ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ที่ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเกิด ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตรและรับจ้าง ซึ่งมีฐานะปานกลาง ถึงยากจน เวลาส่วนใหญ่ในหนึ่งวันของประชาชนในหมู่บ้านน้ำกระจายทุ่มเทไปกับการทำมาหาเลี้ยงชีพ จนไม่ได้สนใจในเรื่องของการพัฒนาท้องถิ่นสนใจเพียงเรื่องปากท้องของตนเองและในครอบครัว และสาเหตุอีกประการ คือ โครงการบางโครงการที่ได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ ได้มีการดำเนินการทำไปแล้วขาดความต่อเนื่องในการทำโครงการ อีกประการคือประชาชนไม่มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสำคัญในการพัฒนา และที่สำคัญในอดีตที่ผ่านมาผู้นำหมู่บ้านก็ไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร (สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2557)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation) ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนและกระบวนการที่สำคัญ ถือเป็นพลังส่งผลให้การดำเนินโครงการต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และได้รับการยอมรับจากประชาชน รวมถึงประชาชนมีความสำนึกร่วมในการเป็นเจ้าของโครงการด้วย ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เข้ามา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ร่วมกันพัฒนา

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1980) เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมเป็น 4 แบบ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decisionmaking) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้นประการแรกสุด คือ การกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ จากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานตามโครงการนั้นจะได้อาจมาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์โดยวิธีใด เช่น การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารงาน การประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลในสังคม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น ความชอบและความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มได้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

Amstein (1969) นี้ มองการมีส่วนร่วมในแง่ของการมีอำนาจในการตัดสินใจของประชาชน ซึ่งมีพิสัยตั้งแต่การไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเลยไปจนถึงการมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ การวัดความมีส่วนร่วมของ Arnstein ที่แบ่งออกเป็น 8 ชั้น การแบ่งระดับการมีส่วนร่วมพอสรุปได้ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมเทียม (Pseudo participation) หรือการมีส่วนร่วมแบบถูก กระทำ (Passive participation) การมีส่วนร่วมในระดับนี้ผู้เข้าร่วมไม่มีอำนาจใด ๆ ในการตัดสินใจแต่เป็นฝ่ายกระทำตามการตัดสินใจของบุคคลอื่นเท่านั้น

ระดับที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมบางส่วน (Partial participation) การมีส่วนร่วมในระดับนี้ ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น แต่อำนาจในการตัดสินใจจะอยู่ที่บุคคลอื่น

ระดับที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมที่แท้จริง (Genuine participation) การมีส่วนร่วมในระดับนี้ความคิดเห็นของบุคคลที่เข้าร่วมได้รับฟังและการยอมรับเป็นส่วนใหญ่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้เข้าร่วมนั่นเอง

Delbecq and Andrew (1971) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมคือการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การจัดลำดับความสำคัญ ดำเนินการและติดตามประเมินผลความสำเร็จของโครงการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงให้โครงการมีประสิทธิภาพและสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษาในหัวข้อวิจัยเดียวกันนั้น มีดังนี้

จริยญา จันทรทรง (2555) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

จารุณี พันธุ์เสงี่ยม (2550) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกชุมชนร่วมจิตร่วมใจ จังหวัดกระบี่ พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

นุสรรา พันธรักษ์ (2555) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลคลองจุกกระเฉง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ในภาพรวมระดับปานกลาง

บรรเจิด สอพิมาย (2550) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

พัชรี กุณชิตทอง (2551) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (2552) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

วชิราวรรณ นิลเกตุ (2553) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

อารดา พุ่มหิรัญ (2551) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนอิสลามคลองกุ่มและชุมชนสมหวัง เขตบึงกุ่ม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ผู้วิจัยได้เลือกใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประชาชนที่มีรายชื่อในทะเบียนสำมะโนครัวประชากร ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 9,369 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา, 2561)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มประชากรแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกผู้ที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญได้จากจำนวนประชากรที่มีรายชื่อในทะเบียนสำมะโนครัวประชากร พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 2,060 คน และได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มประชากรด้วยการใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 จากการคำนวณครั้งนี้ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง เมื่อได้กลุ่มตัวอย่าง จึงทำสุ่มตัวอย่างโดยแบบอาศัยความน่าจะเป็น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอมืองสงขลา จังหวัดสงขลา โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ โดยสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยเป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบตามแบบที่กำหนดให้ไว้เท่านั้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิดจำนวน 10 ข้อโดยแต่ละคำถามจะมีระดับการมีส่วนร่วม 4 ระดับ ได้แก่ มีส่วนร่วมมากที่สุด มีส่วนร่วมมาก มีส่วนร่วมน้อย และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จากนั้นมากำหนดกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา และตรวจสอบเนื้อหาแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่หมู่บ้านควนหิน ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นหมู่บ้านใกล้เคียง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.91 ซึ่งถือว่า แบบสอบถามนั้นมีความเชื่อถือได้และผู้วิจัยสามารถนำไปใช้รวบรวมเก็บข้อมูลครั้งต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายชื่อในสำมะโนครัวประชากร หมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 400 ชุด และได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์ 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2561 ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 1 เดือน และในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

ประชาชนประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.25 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 47.75

ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 20 ปีขึ้นไป - 30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.75 รองลงมาคือ อายุ 31 ปีขึ้นไป-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.50 อายุ 41 ปีขึ้นไป-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.50 และ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16.75 และอายุ ต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.50 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.25 รองลงระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.75 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23.00 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 10.00

ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพ เกษตรกรรม/ทำสวน/ทำไร่ ทำนามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.25 รองลงมา อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 24.00 อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 18.25 อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 12.00 พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 10.75 และอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 8.75

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.53$, S.D. = 0.74) ส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.64$, S.D. = 0.74) โดยมีการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.59$, S.D. = 0.76) และอันดับสุดท้ายเรื่องมีส่วนร่วมกำหนดแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำกระจ่าย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.36$, S.D. = 0.71)

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.62$, S.D. = 0.74) การมีส่วนร่วมออกแรงในการดำเนินงานหรือโครงการเพื่อพัฒนาในชุมชนการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.69$, S.D. = 0.75) โดยมีการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องการมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพย์สินเงินทองเพื่อทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.69$, S.D. = 0.75) และอันดับสุดท้ายเรื่องการมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาในชุมชน เรื่องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.48$, S.D. = 0.72)

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.66$, S.D. = 0.71) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมพัฒนาที่เกิดขึ้นในชุมชน การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.71$, S.D. = 0.73) โดยมีการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมา เรื่องการมีส่วนร่วมได้รับการพัฒนา ศักยภาพของตนเองจากการร่วมทำกิจกรรมที่เกิดจากการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.69)

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.41$, S.D. = 0.79) การมีส่วนร่วมสังเกตการณ์การทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.45$, S.D. = 0.76) โดยมีการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องการมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงานของการพัฒนาในชุมชน การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.37$, S.D. = 0.81)

ด้านการทดสอบสมมติฐานประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า โดยภาพรวมระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก ชัดแย้งกับงานวิจัยของ จารณี พันธุ์เสงี่ยม (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการอยู่ในระดับสูงและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการประเมินผลมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ บรรเจิด สอพิมาย (2550) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในด้านการค้นหาสาเหตุของปัญหาการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง งานวิจัยของ พัชรี กุณทีทอง (2551) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง งานวิจัยของ อารดา พุ่มหิรัญ (2551) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนนับถือศาสนาอิสลามคลองกุ่มและชุมชนสมหวัง เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนมากประชาชนในเขตชุมชนที่นับถือศาสนาอิสลามคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง งานวิจัยของรัฐพงศ์ บุญญานวัตร (2552) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และเพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง งานวิจัยของ วชิรวารณ นิลเกตุ (2553) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตือ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง งานวิจัยของ จริญญา จันทรทรง (2555) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการร่วมมือพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ นุสรรา พันธรักษ์ (2555) ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ตำบลคลองจุกกระเฉด อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมระดับปานกลาง จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลรายละเอียด พบว่า

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีระดับอยู่ในระดับมาก เนื่องจากประชาชนได้มีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องต่างๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนามีส่วนในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมและมีส่วนร่วมกำหนดแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีระดับอยู่ในระดับมาก เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนามีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพย์สินเงินทองเพื่อใช้ในการทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจายตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในระดับมากซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนและได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการร่วมทำกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพสตรีในหมู่บ้าน โครงการ ฝึกอบรมอาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ฯลฯ

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในระดับน้อย ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีระดับอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมสังเกตการณ์ การทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่ทำงานพัฒนาในชุมชนและยังไม่ค่อยได้มีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่างๆ ในชุมชน

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการร่วมทำกิจกรรมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพบว่า

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ รัฐพงศ์ บุญญานวัตร (2552) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมการติดตามประเมินผล การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อายุ พบว่า ประชาชนมีอายุแตกต่างกันและมีส่วนร่วมในการร่วมทำกิจกรรมกันในการพัฒนาชุมชนของตนเองในระดับโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรเจิด สอพิมาย (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีอายุ

ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าประชาชนที่มีอายุน้อยอาจจะยังไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมยังมองไม่ออกว่าการมีส่วนร่วมสำคัญเพียงใด ซึ่งต่างจากประชาชนที่มีอายุมากกว่าที่มีประสบการณ์ในหลาย ๆ ด้าน มองภาพได้กว้างกว่าและเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการมีส่วนร่วม ประชาชนที่มีอายุต่างกันจึงมีระดับการมีส่วนร่วมต่างกัน ส่วนงานวิจัยของ รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (2552) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการร่วมกิจกรรมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านอายุประชาชนมีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรเจิด สอพิมาย (2550) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 จากรายงานวิจัยของ วชิราวรรณ นิลเกตุ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยรวมรายด้านแตกต่างกัน และงานวิจัยของ นุสรรา พันธรักษ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลคลองจุกกระแอม อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าระดับ การศึกษา ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าประชาชนที่ได้รับการศึกษามากกว่าย่อมเข้าใจเรื่องของการมีส่วนร่วมได้มากเนื่องจากในทุกกระบวนการของการศึกษานั้น ต้องเกิดการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนจึงทำให้ผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่าสามารถเข้าใจและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมร่วมกันในการพัฒนาชุมชนได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

2.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านน้ำกระจาย ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรเจิด สอพิมาย (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 งานวิจัยของ รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ วชิราวรรณ นิลเกตุ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยรวมรายด้านแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าประชาชนที่ต่างอาชีพกัน ย่อมมีมุมมองและประสบการณ์ที่เกิดจากความเคยชินในการประกอบอาชีพของตนจึงอาจทำให้เกิดความแตกต่างเรื่องความคิดเห็นในการมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

- การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. (2553). การดำเนินงานการมีส่วนร่วมของสำนักงานปลัดกระทรวง
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2561, จาก
<http://portal.in.th/scraticapate/pages/participate/>.
- จริญญา จันทรทรง. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา.ท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- จารุณี พันธุ์เสียม. (2550). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกชุมชนร่วมจิตร่วมใจใน จังหวัด
กระบี่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสังคมวิทยาประยุกต์. คณะสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นุสรรา พันธุ์รักษ์. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลคลอง
จุกกระเฉด อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา.
- บรรเจิด สอพิมาย. (2550). ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา.
- พัชรี กุณทิทอง. (2551) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมือง
ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี.
- รัฐพงศ์ บุญญานวัตร. (2552) การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร.
- วชิรารวรรณ นิลเกตุ. (2553) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย.
- อารดา พุ่มหิรัญ. (2551) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนอิสลามคลองกุ่มและ
ชุมชนสมหวัง เขตบึงกุ่ม. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง. (12 สิงหาคม 2557). การปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการหมู่บ้าน. สืบค้น จาก http://pab.dopa.go.th/main/law/vill_manual.pdf
- สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา. (16 มกราคม 2561). ข้อมูล สถิติด้านสังคมและประชากรศาสตร์.
สืบค้นจาก <http://songkhla.nso.go.th/index.php>
- Amstein, R. (1969). Ladder of citizen participation. *Journal of American Institute of
Planners*, 8(35), 216-224.
- Delbecq, A. L., & Andrew, H. V. (1971). A group process model for problem identification and
program planning. *Applied Behavioral Sciences*, 7(10), 466-492.
- Dunham, c. B. (1985). Rational with repeated poles. *algorithms for approximation*, 11(45),
255-275.